

T.C.
YARGITAY
11. Hukuk Dairesi

Esas No: 2009/10818
Karar No: 2011/10273
Karar Tarihi: 13.09.2011

HAKSIZ REKABETİN TESPİTİ VE TAZMİNAT DAVASI - TAZMİNAT HESAPLANMASI - BAYİLİK SÖZLEŞMESİNİN HAKLI SEBEPLE FESHİ - BAYİLİK SÖZLEŞMESİNİN FESHİNDEN SONRAKİ DÖNEM İÇİN ZARARIN HESAPLANMASI - YENİ BAYİLİK SÖZLEŞMESİNİ İMZALANAN TARİHİN GEÇMESİ

ÖZET: Dava haksız rekabetin tespiti, birleşen dava ise, bayilik sözleşmesinin haklı sebeple feshine dayalı cezai şart, maddi ve manevi tazminat istemlerine ilişkindir. Mahkemece, bilirkişi raporuna itibar edilerek maddi tazminatın tahsiline karar verilmiştir. Hükme temel alınan bilirkişi raporunda bayilik sözleşmesinin feshinden sonraki dönem davacı zararı, akit devam etmiş olsaydı sözleşmenin sona ermesi gereken sürenin tamamı esas alınarak hesaplanmıştır. Ancak, bu şekildeki tazminat hesaplanması yerinde görülmemiştir. Davacı, davalı bayi dışında başka bir firmayla benzer nitelikte sözleşme yapabilecektir. Esasen, davacının aynı bölgede başka bir firmayla bayilik sözleşmesi imzaladığı hususu dosya kapsamıyla sabittir. Davacının akit feshinden sonraki zararının, fesih sonrası aynı veya benzer şekilde sözleşme yapması gerekli makul süre tespit edilerek, belirlenen bu sürenin, yeni bayilik sözleşmesini imzaladığı tarihi geçmesi halinde sürenin sonun, yeni sözleşme başlangıcı kabul edilerek, tespit edilen süre itibarıyla elde edeceği gelir hesaplanıp, yapması gereken, ancak akit fiilen icra edilmediğinden yapmadığı giderler mahsup edilmek suretiyle belirlenmesi gerekir.

(6762 S. K. m. 57)

Dava ve Karar: Taraflar arasında görülen davada Trabzon Asliye Ticaret Mahkemesi'nce verilen 5.5.2009 tarih ve 2002/355-2009/62 Sayılı kararın Yargıtayca incelenmesi duruşmalı olarak davalı C. Pet. Ltd. Şti vekiliyle davalı H. Gaz A.Ş. vekili tarafından istenmiş olmakla, duruşma için belirlenen 13.9.2011 gününde davacı avukatı ile davalılar 1- C. Pet. Tic. San. Ltd. Şti ve 2- H. Gaz A.Ş. vekili gelip, davetiye tebliğine rağmen diğer davalı H. Gaz A.Ş. vekili duruşmaya gelmeyip, temyiz dilekçesinin süresinde verildiği anlaşıldıktan ve duruşmada hazır bulunan davacı avukatı ile davalılar 1- C. Pet. Tic. San. Ltd. Şti. ve 2- H. Gaz A.Ş. vekili dinlendikten sonra, duruşmalı işlerin yoğunluğu ve süre darlığından ötürü işin incelenerek karara bağlanması ileriye bırakılmıştı. Dava dosyası için Tetkik Hakimi Berkant Şengel tarafından düzenlenen rapor dinlendikten ve yine dosya içerisindeki dilekçe, layihalar, duruşma tutanakları ve tüm belgeler okunup incelendikten sonra işin gereği düşünüldü:

Davacı vekili, asıl davasında davalı C. Petrol firmasının müvekkilinin bayisi olduğunu, bayiliği 23.6.2002 tarihine kadar sürdürdüğünü, korsan dolum yapması sebebiyle sözleşmenin haklı sebeple feshedildiğini, istasyonun sökülerek ticari ilişkinin sona erdirildiğini, diğer davalıların mevzuata aykırı şekilde müvekkilinin bayi davalıya gaz temin ettiklerini ileri sürerek, davalıların eylemlerinin haksızlığının ve haksız rekabet olduğunun tespitine, hüküm özetinin ilanı ile maddi ve manevi tazminat hakkının saklı tutulmasına karar verilmesini istemiş, birleşen davasında da; davalı bayinin sözleşmesinin haklı sebeple feshedildiğini, diğer davalıların eylemlerinin hukuka aykırı bulunduğunu belirterek, 30.000 dm cezai şartın karşılığı 23.309 TL'nin davalı C. Petrol

T.C.
YARGITAY
11. Hukuk Dairesi

Esas No: 2009/10818
Karar No: 2011/10273
Karar Tarihi: 13.09.2011

firmasından, korsan dolum öncesi ve sonrası satılan gaz miktarı esas alınarak Aralık 2001-Haziran 2002 ayları arası mahrum kalınan kar ile Haziran 2002 tarihinden sözleşme sonu olan 23.8.2005 tarihine kadar olan mahrum kalınan kar toplamı şimdilik 500.000.000 TL maddi ve 15.000.000.000 TL manevi tazminatın dava tarihinden itibaren işleyecek reeskont faiziyle tahsiline karar verilmesini istemiş, ıslah dilekçesiyle maddi tazminat istemini 437.337.00 YTL artırarak toplam 437.837.92 YTL maddi tazminatın hüküm altına alınmasını talep etmiştir.

Davalı C. Petrol Ltd. Şti. vekili, davacının eksik ve ayıplı gaz temin ettiğini, durumun sözlü olarak bildirildiğini, çözüm bulunmadığını, iddiaların yersiz olduğunu savunarak, davanın reddini istemiştir. Diğer davalılar, davaya yanıt vermemiştir.

Mahkemece, iddia, savunma, toplanan kanıtlar ve benimsenen bilirkişi raporuna göre, davalı H. Gaz A.Ş. hakkındaki davanın işleminden kaldırıldığı ve süresinde yenilenmediği, davalı ... Gaz A.Ş'nin davacıya karşı haksız rekabet teşkil edecek eyleminin tespit edilemediği, davalı C. Petrol firmasıyla aralarında bayilik ilişkisi bulunduğu, bu davalının aralarındaki sözleşmeye aykırı şekilde davalı H. Gaz A.Ş'den gaz aldığı, durumun tutanakla belirlendiği, H. Gaz A.Ş'nin davranışının haksız rekabet oluşturduğu ve manevi tazminat gerektirdiği, sözleşmesel ilişkinin olmaması sebebiyle diğer istemlerin yerinde görülmediği, davalı C. Petrol firmasıyla ilgili talebin sözleşmeye ve bu sözleşmenin feshine dayandığı, haksız rekabet koşullarının bulunmadığı, haklı sebeple davacının sözleşmeyi feshettiği, cezai şart ve maddi tazminat isteminin yerinde bulunduğu gerekçesiyle davalı H. Gaz A.Ş. yönünden davanın açılmamış sayılmasına, davalı ... Gaz A.Ş. hakkındaki davanın reddine, davalı H. Gaz A.Ş'nin eyleminin haksız rekabet olduğunun tespitine ve önlenmesine, hükmün ilanına, 15.000.00 TL manevi tazminatın dava tarihinden itibaren yasal faiziyle tahsiline, diğer davalı bakımından haksız rekabet isteminin reddine, diğer istemlerin kısmen kabulüne, 23.309.00 TL cezai şart bedeli ile 215.366 USD karşılığı 329.725.00 TL kar mahrumiyeti tazminatının bu davalıdan tahsiline, 34.260.00 TL'sine dava, kalan kısmına fesih ihbar tarihi olan 1.6.2002 tarihinden itibaren reeskont faizi uygulanmasına, diğer istemlerin reddine karar verilmiştir.

Kararı, davalı H. Gaz A.Ş. vekiliyle davalı C. Pet. Ltd. Şti. vekili temyiz etmiştir.

1) Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına, davacı vekilinin reeskont oranında temerrüt faizi talep etmiş olmasına, dava açıldığı tarih itibarıyla bunun yasal faiz anlamında bulunmasına, 3095 Sayılı Kanunda 5335 Sayılı Kanunla yapılan değişikliğin ilamın infazı sırasında dikkate alınacak olmasına, belirlenen temerrüt faizi oranında bir yanlışlık bulunmamasına, davacıyla davalı C. Pet. Ltd. Şti. arasında bağitlanan bayilik sözleşmesinin haklı sebeple feshedildiğinin sabit olmasına, davalı H. Gaz A.Ş'nin eyleminin T.T.K.nun 57/10 maddesi uyarınca haksız rekabet teşkil etmesine göre, davalı C. Pet. Ltd. Şti. vekiliyle davalı H. Gaz A.Ş. vekilinin aşağıdaki bentlerin kapsamları dışında kalan ve yerinde görülmeyen diğer temyiz itirazlarının reddi gerekmektedir.

T.C.
YARGITAY
11. Hukuk Dairesi

Esas No: 2009/10818
Karar No: 2011/10273
Karar Tarihi: 13.09.2011

2) Asıl dava haksız rekabetin tespiti, birleşen dava ise, bayilik sözleşmesinin haklı sebeple feshine dayalı cezai şart, maddi ve manevi tazminat istemlerine ilişkindir.

Mahkemece, bilirkişi raporuna itibar edilerek yazılı şekilde maddi tazminatın tahsiline karar verilmiştir. Hükme temel alınan bilirkişi raporunda bayilik sözleşmesinin feshinden sonraki dönem davacı zararı, akit devam etmiş olsaydı sözleşmenin sona ermesi gereken sürenin tamamı esas alınarak hesaplanmıştır. Ancak, bu şekildeki tazminat hesaplanması yerinde görülmemiştir. Davacı, davalı bayi dışında başka bir firmayla benzer nitelikte sözleşme yapabilecektir. Esasen, davacının aynı bölgede 2003 yılı içinde başka bir firmayla bayilik sözleşmesi imzaladığı hususu dosya kapsamıyla sabittir. Bu durum karşısında, davacının akdin feshinden sonraki zararının, fesih sonrası aynı veya benzer şekilde sözleşme yapması gerekli makul süre tespit edilerek, belirlenen bu sürenin, yeni bayilik sözleşmesini imzaladığı tarihi geçmesi halinde sürenin sonun, yeni sözleşme başlangıcı kabul edilerek, tespit edilen süre itibarıyla elde edeceği gelir hesaplanıp, yapması gereken, ancak akit fiilen icra edilmediğinden yapmadığı giderler mahsup edilmek suretiyle belirlenmesi gerekirken yazılı şekilde akdin süresinin tamamının esas alınması doğru görülmemiş, kararın davalı C. Pet. Ltd. Şti. yararına bozulması gerekmiştir.

3) Davacı taraf birleşen davasında talep ettiği maddi zararın 500.000.000 TL'lik kısmının dava tarihinden itibaren işleyecek reeskont faiziyle tahsiline karar verilmesini istemiş, 15.5.2007 tarihli ıslah dilekçesiyle de bu istemini artırarak 437.337.00 YTL'nin hüküm altına alınmasını talep etmiştir. Davacıyla davalı bayi arasındaki uyuşmazlık, sözleşmeden kaynaklanmaktadır. Davacı taraf, davalı bayi C. Pet. Ltd. Şti.'ni davadan önce usulüne uygun şekilde temerrüde düşürmemiştir. Bu durum karşısında, hüküm altına alınan maddi tazminat isteminin 500.000.000 TL (yeni 500 TL)'lik kısmının dava tarihinden, kalan kısmının ise ıslah tarihinden itibaren temerrüt faiziyle tahsiline karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması da yanlış olmuş, kararın bu yönüyle de davalı C. Pet. Ltd. Şti. yararına bozulması gerekmiştir.

4) Ayrıca, ıslah edilen kısım dahil maddi tazminatın tamamının davalı H. Gaz A.Ş.'den de tahsilinin talep edildiği, bu istemin anılan davalı bakımından tamamının reddine karar verildiği dikkate alınarak, reddedilen maddi tazminatın tamamı esas alınarak lehine nispi vekalet ücreti tayin edilmesi gerekirken yazılı şekilde hüküm kurulması da doğru görülmemiş, kararın bu yönüyle davalı H. Gaz A.Ş. yararına bozulması gerekmiştir.

Sonuç: Yukarıda (1) numaralı bentte açıklanan sebeplerle davalı C. Pet. Ltd. Şti. vekiliyle davalı H. Gaz A.Ş. vekilinin diğer temyiz itirazlarının reddine, (2), (3) ve (4) numaralı bentlerde açıklanan sebeplerle kararın BOZULMASINA, takdir edilen 825,00 TL duruşma vekalet ücretinin davalı Aygaz A.Ş. 'den alınarak davalılar C. Petrol Ticaret Sanayi Ltd. Şti ve H. Gaz A.Ş. verilmesine, ödenen temyiz peşin harcın istemi halinde temyiz edene iadesine, 13.09.2011 tarihinde oybirliği ile karar verildi. (m)